

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

GLAS NARODA 18 MARCA 1920

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ILY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANSKI, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik nezplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.
Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 343 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.
Nadorniki.
JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristanek. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$500.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnih je izplačala že nad pol milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v Mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, pripravljamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsuovni z 8 člani ali članicami.

PROŠNJA

Pueblo, Colo.
Cenjeni sobratje in sestre Jugoslov. Kat. Jednote! Spodaj podpisani se obračam z milo prošnjo do vas za malo pomoč moji družini, ki se nahaja v bednem položaju zaradi moje bolezni jetike. Bolehn na nji približno dve leti. Sploh nisem še sila napravil od 26. oktobra 1918. Po navetu več zdravnikov v Montaki, naj sprejemim zrak, sem se podal na potovanje za Prosveto, da tako dosežem Arizono, ali prišel sem do Colorada in moral sem se vstaviti v Pueblo ter iti v bolnišnico, kjer se še sedaj nahajam. Zadnjih par tednov se počutam močnejšega, tako da sem prijem za metlo v bolnišnici ter s tem si zaslužim hrano in stanovanje, nikakor pa nisem zmožen za težko delo. Torej družina je prepuščena stradanju, ali

jaz ji ne morem pomagati. Bratje in sestre, vsak najmanjši dar bo z veseljem sprejet od moje žene in štirih otrok. Darovi naj se pošiljajo na naslov: Mrs. Elizabeth Richter, Box 225, Stockett, Mont. Z bratskim pozdravom
Frank Richter,
član dr. sv. Alojzija št. 43 JSKJ,
East Helena, Mont.
Z urada
društva sv. Alojzija št. 43 JSKJ,
East Helena, Mont.
Da je ta prošnja resnična in da družina sobrata Frank Richterja potrebuje pomoči, potrjujemo s svojimi podpisi in društvenim pečatom.
Frank Russ, predsednik.
Frank Percich, tajnik.
John Gradishar, blagajnik.
(Pečat društva.) (5x 4-3-14)

NAZNANILA

Delmont, Pa.
Članom društva sv. Pavla štev. 116 JSKJ. naznanjam, da je na zadnji seji društvo sklenilo, da plača vsak član v mesecu marecu \$1.00 v društveno blagajno. Opozorjam tudi sobrate, da točno plačate svoj assessment najkasneje do 25. v mesecu, ker iz društvene blagajne se za nikogar ne zaklada. Opozorjam članstvo, da se polnostevilno vdeležijo prihodnje seje v nedeljo 21. marca, ker imamo za rešiti več važnih stvari glede društvene veselice, katere se bo vršila v soboto 10. aprila.
Z bratskim pozdravom
Alexander Škerlj, tajnik.

Homer City, Pa.
Vsem Jugoslovancem in Homer City in okolici se tem potom naznanja, da je društvo sv. Frančiška št. 122 JSKJ. v Homer City na zadnji mesečni seji sklenilo, da vsak Jugoslovanc, kateri še ni v Jugoslovanski Katoliški Jednoti in hoče pristopiti v društvo sv. Frančiška št. 122, ne plača nobene pristopnine za dva meseca in sicer marec in april. Torej se nudi vsakemu Jugoslovancu prilika pristopiti v društvo sv. Frančiška št. 122 JSKJ., to se pravi, da ne pla-

ča nobeden nikake pristopnine v imenovanem času. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob dveh popoldnih v prostorih sobrata Frank Farenčaka.
Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.
Frank Farenčak, tajnik.
Chicago, Ill.
Članom društva Zvon štev. 70 JSKJ. v Chicagu se naznanja in se jih prosi, da se vdeležijo prihodnje redne seje, ker se bo vršil časten sprejem novih članov (kandidatov). Pričakujemo namreč, da bo 6-7 novih članov in članice sprejetih v naše društvo. Seja bo tretjo nedeljo t. j. 21. marca ob dveh popoldnih. Pridite vsi že točno ob dveh, da dovršimo druge društvene stvari. Če smo pravi društveni bratje in če nam je kaj za društvo in jednoto, bomo z veseljem prišli na to sejo. Vsakdor naj si šteje v čast in naj skuša priti, da napravimo dober vtis na nove kandidate. Po seji se bo vršila domača sokolska zabava s petjem. Dobili bomo tudi nekoliko mazila za grlo, da bomo lažje peli.
Z bratskim pozdravom
Ivan Bedenčič, tajnik.

Dunaj in Gradec v inozemskih rokah.
Spričo slabe avstrijske valute delajo inozemci v Avstriji z nakupom hiš in zemljišča najboljši kupčije. Ako pojde tako naprej, pridejo velika mesta — posebno Dunaj in Gradec — kmalu v roke Amerikancev in Italijanov. Par tisoč lir zadostuje za nakup najlepše hiše. Tako je kupil pred kratkim neki milanski trgovec v okolici Gradaec veliko najmanjšo hišo z mlinom, vrtom, stavbiščem in gozdno parcelo za 15,000

Taktika Italijanov.

Italija ni zastoj domovina Maehiavellija, ki je učil posebno moralo v državnem življenju in v državnih poslih. Že pred njim, a gotovo v še večji meri za njim velja Lahom v njihovih državnih poslih deviza: brez skrupulov. Cilj jim je glavna stvar: da-li je pravičen, ali ne, to ni glavno; sredstva pa so vsa dovoljena. Za najnevednejšo stvar uporabljati najsvetejše principe, ali pa najsvetejše principe, če jim to kaže, pozastiti, se vezati in obveze ne držati, — vse to je dovoljeno "za blagor domovine". Postransko jim je to, da s tem gazi-jo narodno čast v blato, samo da dosežejo cilj.

Dokler je bila Italija razkosana na razne države in državnice, so njeni sinovi, ki so hoteli jedinstvo celoga naroda, poudarjati princip pravičnosti in samoodredbe narodov (Mazzini), in italijanski državnik, ki so si vzeli za cilj jedinstvo Italije, so se oklenili teh principov in bolj nego vsled junaštva svojih čet ali vojne sreče so prišli do ujedinjenja potom velikodušnosti drugih (Napoleon III.) in volje narod (izražene plebeiscitom). Komaj pa je bila Italija ujedinjena, je pozabila na pravičnost in pričela kovati imperijalistične načrte. Na poti ji je bila v jadranskem morju Avstrija, zato je vzporedno irredentovsko kampanja, da vsvari podlago za rivendikacijo ozemelj na istočni obali Jadrana.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je Italija pričela pogajati istočasno z Avstrijo in z entento, glede plačila za svojo pomoč in stavila je zahteve, ki so odgovarjale njenim imperialističnim aspiracijam; ker je bila ententa tedaj v večji zadregi, nego Avstrija, ji je ponudila v londonskem paktu več, nego ji je dajala Avstrija. Ker je torej to bil za njo dober posel, je Italija brez skrupulov prerusila 33-letno zvezo v Avstrijo in prešla na drugo stran.

Pa prišel je konec 1917 leta Kobarid in za Italijo so nastopili ljudi časi. V Italiji je bilo tedaj prepričanje, da je prišlo do poloma na Soči, ker so se tam potopili borili tedanji avstrijski Jugoslovanci z brezprimerno hrabrostjo. Ker sovražnika ni mogoče premagati z mečem, so si mislili, treba ga dobiti na limanice z zvijačo. Pričeli so iskati obsodene Jugoslovane pri Odboru v Londonu in jih prositi, naj pridejo v Rim se pomiriti z njimi. Ni se želeli odkritosrčnega sporazuma z nami, ne, nego oni so tedaj rekli: sporazumeli smo se z Jugoslovani. Naši so stili, da ne bo nič dobrega iz tega in trdovratno so se branili laške družbe; končno so našo misel, da imajo pošta s poštenimi ljudmi, so vdal in prišli v početku 1918 v Rim, kjer so jim Lahi zaigrali komedijo, nazvano "rinski kongres". Na sceni so v tej saloigri zastopili vsi najboljši laški igralci: senatorji, poslanci, generalissimi. Pridnim obiskovalcem pa so vročili potrdilo, da so bili na tem kongresu, in so to potrdilo imenovali "rinski pakt". To potrdilo so pa vzročili tudi svojim ljudem in zaveznikom, rekli: glejte, z Jugoslovani smo se pomirili, in s tem smo jih potolažili. Zlasti so laški vojaki zopet zadobili pogum, kajti vsled "sporazuma" so Jugoslovani ustanovili v italijanskem generalnem štabu propagandni oddelček, ki je preko črt z listi in letaki, raznašanami potom aeroplanov, delal v avstrijskih vrstah protiaustrijsko propagando.

Stvar je imela uspeh. Naši so položili orožje in Lahi so v avtomobilih, na katerih so bile poleg bele nasajene ameriške in jugoslovenske zastavice, vkorakali slavnostno v našo zemljo. Ker pa se naši zapustili na bojišču ogromno vojnega materijala, so Lahi iz tega skonstruirali "veliko zmago pri Vittorio Veneto". Avstrija je razpadla, ne vsled sile laškega orožja, ampak vsled mas, ki smo jo razdeljali. More se priznati, da sta k temu rimski pakt in propaganda Jugoslovenskega Odbora iz laškega generalnega štaba doprinesle svoj dober delež.

S tem so Lahi dosegli to, kar so nameravali doseči z rimskim paktom. Za obveze, ki so iz tega pakta proizhajale, se jim sedaj po "zmagi" ni bilo več treba zmeniti. Kaj je to, če so pakt odobraval tudi najoficijelneje licnostni? Saj je to le bila farsa in licnostni samo akterji v njej!

Prišli smo na Konferenco Mira v Pariz. Lahi so takoj pričeli pripravljati javno mnenje na svoje imperijalistične zahteve. Pisati so pričeli v svojih in v francoskih časopisih o Reki, o krivici, ki se jim godi, ker Reka ni v londonskem paktu, kakor tudi Split, Dubrovnik in Kotor, ki da so laška mesta. S tem so hoteli obrniti pozornost javnosti čedalje bolj proti vzhodu in jugu. In mora se priznati, da so dosegli uspeh, če se kar se tiče Dalmacije, pa gotovo v pogledu Primorja in Reke. Z vslednim forsiranjem roškega vprašanja se jim je posrečilo vzbuditi občje prepričanje, da se za Trst, Istro, Gorico sploh več ne gre, da so to popolnoma laške zemlje, da je tamonje prebivalstvo komaj pričakalo, da jih Italija osvobodi in da je torej najnaravnejša in najpravičnejša stvar na svetu, če jim te zemlje pripadejo. Boj, ki bi se pravzaprav moral biti za Trst, se bje za Reko; Italijanom je uspelo, da so v Parizu prenesli boj s Soče v Kvarner. Da-li se je od naše strani v Parizu dovolj storilo, da se ta taktika Lahov ne posreči?

Pa nastopil je Wilson kot naš zaščitnik. Orlando je zato poskušal se o naših zemljah sporazumeti z Wilsonom. Ni šlo. Poskušil je direktno s Trumbičem. Tudi ni šlo.

Orlandovi neuspeli so povzročili njegovo demisijo. Za njim je prišel Tittoni, ki si je izbral novo taktiko. Misli si je, če nastopim sam proti Wilsonu, je to premarje, ker sem presibek; Wilson je že Orlando odbil. Zato treba predati svoje predloge ter potem skupno v imenu vseh treh nastopiti proti Wilsonu; vsem trem se ne bo mogel vpirati. Toda tudi to ni šlo. Wilson se ni vdal in Tittoni je padel.

Za Tittonijem je prišel Nitti. Ta je zopet pričel z drugo taktiko: hotel je predvsem pristanek Jugoslovancem na svoj projekt rešitve, na kar bi se seveda Wilson več ne niral. Toda dobro je znal, da ne zadostuje, da sam nastopi proti nam; od ene stran, ker ni hotel žrtvovati prestiža Italije, ki se kot vesela stavlja v pozo sodnika nad nami, a od druge strani pa, ker ni hotel, da nosi sama Italija posledice eventualnega neuspaha pregovarjanja z nami in pa ker je bil prepričan, da mi ne bomo imeli poguma, da odbijemo zahteve treh veselih, medtem ko bi eventualno odbili samo po Italiji prezentirane zahteve. Izrabljajoč obvezo Francije in Anglije iz londonskega pakta je Nitti dosegel, da nam je bil poslednji njegov predlog 14. januarja t. l. izroččen v imenu Anglije, Francije in Italije. Ker naša vlada teh predlogov ni sprejela, je Nitti iz-

rabil nevoznost Lloyd Georgea, izvirajoče iz silno alarmantnih vesti iz Indije, Male Azije itd. o boljševiski nevarnosti, ter nervoznost Clemenceau, izvirajoče iz strasne njegove užaljenosti, da ni bil izvoljen predsednikom republike francoske in da je torej moral za par dni položiti tudi čast predsednika mirovne konference. Evo, kako je prišlo do "ultimatum".

Taka je laška taktika! Mora se priznati, da so iznadljivi in spretni. Le da jim doslej ta taktika še ni doprinesla zaželjenih uspehov. Kaka naj bo vspričo tega naša taktika! Da dobimo točen odgovor, treba predvsem konstatirati dve dejstvi. Prvič, da je Italija

Odhod iz ujetništva v Indiji.

Prišel je propad Avstro-Ogrske. Ker smo bili pomečani z Nemci, zato ni manjkalo ta čas, kakor poprej pri vsaki izgubi na bojišču, zbadljivih govoric — imenovani so nas izdajalce, nevalčnezev itd. Naša mala kopica Slovencev, ki smo bili narodnjaki, je imela slabe čase med zagrizanimi in ošabnimi Germani. Ni moj namen, da bi pisal na dolgo in široko o neprilikah in mukah, katere smo trpeli pod žarki tropičnega solnca "začarani Indije". Povzročam pa, da je ujetništvo neizmeren nadrec za vsakega, ki ga zadene. Tolažil sem se v tem, da ne kot Slovenci, so me vjeli in obropali — ampak le kot Avstrijec! — Slaba znanja politika Avstrije je s svojimi kratkovičnimi, birokratičnimi načeli in po navodni sebične, zagrizene Germanije podpokala vsa evetocna stališča mnogih, prepustivši jih končno izkomiselnim kruti usodi!

Naša Jugoslavija je bila že priznana kot samostojna država od vseh merodajnih vlad in tako tudi od Anglije. To nam je dalo povod, da smo pričeli predbacivati merodajnim angleškim krogom neopravičeno dejstvo našega nadaljnega ujetništva v taboru, obdanem z bodečo žico. Toda vsi naši upravičeni protesti in prošnje so bile le bob ob steno, in ob neki priliki predbacivanja se je komandant tabora izjavil, da Anglija nima nič proti repatriaciji Jugoslovancov, toda naša vlada sama se mora za to pobrigati in zahtevati, oziroma "prostiti"; dokler naša vlada tega ne stori, da tedaj nas smatra Anglež kot avstro-ogrške podanike in nam za to ne more zboljšati stališča, oziroma dati prostosti. Ni mi znano, s kakim ognjem so se merodajni krogi Jugoslavije pobrigali za nas. Kakor se nam je dozdevalo, le s precej hladnim srecem, kajti približno tri četrti leta je minilo, predno se je sliša o o tem. Kdo je kriv temu neupravičenemu, nepotrebnemu in krivičnemu podaljšanju našega ujetništva, Anglija ali lastna država? — Seveda pri zeleni mizi sedeti, kaditi izvrstne cigare ter se s polnim želodcem pogajati meseci in meseci brez uspeha in to pri zaprtih durih, da narod ne sliši, to je nekaj drugega kakor čakati rešilne ure za bodečo žico in s praznim želodcem, v raztrgani obleki in nesnagi med sovražnimi elementi.

Še le začetkom meseca decembra leta 1919 se je vendar angleška vlada spomnila, da je imela v svojem Ahmednagor-taboru približno 350 ex avstro-ogrskih podanikov, zato jih je repatriirala skupno. Povod za to nam je ostal neznan — a čudili smo se! Med temi srečnimi nas je bilo približno 80 Jugoslovancov, po večini Dalmatincev in Idričjanov-morbarjev, ostali pa so bili Čehoslovaki, Avstrijci, Madžari in drugi. Dne 6. decembra 1919 smo se vkrcali v Bombay na parnik "Egipt", s katerim smo dospeli

že neštevilokrat poskušala rešitev jadranskega vprašanja, iz česar sklepa, da se ji mudi. Troški okupacije so namreč tako ogromni, da jih težko več vzdržava. Drugič pa dejstvo, da se je Italija doslej vedno stavljala kot sodnika nad nami in smatrala pod svojo častjo, da nas premagane sovražnike (v kolikor smo bili sedanji Jugoslovani Avstrijci) traktira pri pogajanjih paritetno, kot enak stranko. Enkrat samokrat je ona iskala in se nam približala: po Kobaridu.

Morala, ki sledi iz tega: bolj ko se njim mudi, večji interes imamo mi, da čakamo. Sicer pa pripravljajmo: drugi Kobarid!

že 17. decembra v Suez. Od tam kaj smo se peljali v Aleksandrijo z vlakom, kamor smo dospeli še le drugi dan. Približno 1200 mož iz Palestine in Avstralije nas je v valih so nas izdajalce, nevalčnezev itd. Naša mala kopica Slovencev, ki smo bili narodnjaki, je imela slabe čase med zagrizanimi in ošabnimi Germani. Ni moj namen, da bi pisal na dolgo in široko o neprilikah in mukah, katere smo trpeli pod žarki tropičnega solnca "začarani Indije". Povzročam pa, da je ujetništvo neizmeren nadrec za vsakega, ki ga zadene. Tolažil sem se v tem, da ne kot Slovenci, so me vjeli in obropali — ampak le kot Avstrijec! — Slaba znanja politika Avstrije je s svojimi kratkovičnimi, birokratičnimi načeli in po navodni sebične, zagrizene Germanije podpokala vsa evetocna stališča mnogih, prepustivši jih končno izkomiselnim kruti usodi!

Naša Jugoslavija je bila že priznana kot samostojna država od vseh merodajnih vlad in tako tudi od Anglije. To nam je dalo povod, da smo pričeli predbacivati merodajnim angleškim krogom neopravičeno dejstvo našega nadaljnega ujetništva v taboru, obdanem z bodečo žico. Toda vsi naši upravičeni protesti in prošnje so bile le bob ob steno, in ob neki priliki predbacivanja se je komandant tabora izjavil, da Anglija nima nič proti repatriaciji Jugoslovancov, toda naša vlada sama se mora za to pobrigati in zahtevati, oziroma "prostiti"; dokler naša vlada tega ne stori, da tedaj nas smatra Anglež kot avstro-ogrške podanike in nam za to ne more zboljšati stališča, oziroma dati prostosti. Ni mi znano, s kakim ognjem so se merodajni krogi Jugoslavije pobrigali za nas. Kakor se nam je dozdevalo, le s precej hladnim srecem, kajti približno tri četrti leta je minilo, predno se je sliša o o tem. Kdo je kriv temu neupravičenemu, nepotrebnemu in krivičnemu podaljšanju našega ujetništva, Anglija ali lastna država? — Seveda pri zeleni mizi sedeti, kaditi izvrstne cigare ter se s polnim želodcem pogajati meseci in meseci brez uspeha in to pri zaprtih durih, da narod ne sliši, to je nekaj drugega kakor čakati rešilne ure za bodečo žico in s praznim želodcem, v raztrgani obleki in nesnagi med sovražnimi elementi.

Še le začetkom meseca decembra leta 1919 se je vendar angleška vlada spomnila, da je imela v svojem Ahmednagor-taboru približno 350 ex avstro-ogrskih podanikov, zato jih je repatriirala skupno. Povod za to nam je ostal neznan — a čudili smo se! Med temi srečnimi nas je bilo približno 80 Jugoslovancov, po večini Dalmatincev in Idričjanov-morbarjev, ostali pa so bili Čehoslovaki, Avstrijci, Madžari in drugi. Dne 6. decembra 1919 smo se vkrcali v Bombay na parnik "Egipt", s katerim smo dospeli

ljo. — V hudi zimi smo morali korakati tako naprej. Preteklo je večji del noči, ko smo dospeli izmučeni v Borovje, kjer nam je vojaštvo preskrbelo prenočišča. Huda je bila pot, marsikateri je izmučen zaostal, a vendar smo se tolažili s tem, da smo hodili prvokrat po lastni in osvobojeni zemlji. Ko nam je dne 29. decembra vojaštvo priskrbelo vlak, odpeljali smo se v Ljubljano. Toda čudili smo se, kako malo so se tukaj naši merodajni odpravili prigali za to, da bi nam olajšali težave potovanja. Prišli smo kakor čeda živine brez pastirja, ki se spusti na pašnik. Prvo povelje, katerega smo slišali od nekega mena neznanega uradnika, je bilo, da ostanemo čez noč na vlaku v stiski, in da nikdo naj ne gre v mesto. Vsestranska brezbriznost od strani kolodvorskega uradništva in prizadetih merodajnih krogov, oziroma uradnikov je povzročila v mojem srecu vtis, kakor da bi ne bili dobro došli. Prepričan sem se že za časa tega potovanja večkrat, da se žal tudi pri nas še ozirajo mnogo na to, kakšno sukajo nosi možak, a ne na to, kako sree ima. Ta čas pa so bile naše sukaje umazane in raztrgane, izgledali smo precej podivjano, in zato je razumljivo, da nas je pri teh razmerah marsikdo gledal lep ostrani. To sem občutil posebno v Zidanem mostu, kjer se je železniško uradništvo močno začudilo, ko smo izstopili iz vlada, ki je peljal večino vračajočih se dalje v Zagreb.

Vsak uradnik, katerega sem vprašal, kako da pridem najhitreje domov, me je s kratkimi arogantnimi besedami odpravil. Bili smo trije, ki smo hoteli priti v Ptuj, in čudno, ko popolnoma izsesani ujetniki smo morali plačati od tukaj naprej vozniino zase in prtljago, sicer nas uradnik ne bi pustil na vlak. Povsod so nas odpravili kakor desetega brata brez vsake uradne izjave ali potrdila. To je sramota!

Temu nasprotno in hvalvredno pa je bilo obnašanje načelnika železniške postaje na Pragerskem. Z veseljem se bom spominjal zmeraj krasnega Silvestrovega večera, katerega je pridrlo bralno društvo in kjer smo, četudi v umazanih sukajih in neobriti, na načelnikovo povabilo našli družbo, ki se nas ni sramovala. To je bila za mene prva veselica na slovenski zemlji po preteku 13 let, in te večer se mi je v osvobojeni domovini srec prvikrat razvedrilo. In kako veselo bi bilo, ko bi Jugoslavija imela mnogo tako prijaznih in previdnih mož!

V dokaz, kako zanimanje so kazale različne na razvalinah avstro-ogrške monarhije ustanovljene države za svoje iz indijskega ozroma egiptovskega ujetništva vračajoče se rojake, naj služijo sledeče pojasnilo. Zastopnik in pooblaščenec čehoslovaške vlade je čakal svoje ljudi v Aleksandriji, avstrijski pooblaščenec je prišel v Trst, madžarski v Beljak — Jugoslavija pa je najbrž pozabila, ker nikjer se ni pokazala nobena avtoriteta, ki bi se za nas zavzela in nam olajšala potovanje v domovino. Čehoslovaški možje so se peljali naravnost iz Trsta v vlak Rdečega križa v zakurjenih vagonih ter z vsem dobro preskrbljeni, a mi smo stradali in se vozili največ v odprtih in mrzlih tovornih, po Jugoslaviji le dajoma v osebnih a nezakurjenih vagonih.

Dne 1. januarja 1920 po noči dospel sem nepričakovano na dom pri Mali Nedelji. To je kratka spomenica vrnitve iz ujetništva, ki sem je preстал v "blaženih in čarobni Indiji".

BOJAKI NAROČATE SE NA "GLAS NARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDREZENIH DEŽAVAH.

Fantazija in resnica o Črnigori.

Nemški socialist Herman Wendel je objavil v "Frankfurter Zeitung" naslednji zanimiv članek o črnogorskih prilikah:

Pred kratkim smo doživeli klasičen primer o stvarjanju lažujivih poročil iz Črnogore: Brezpomembna nesreča, eksplozija razstreliva v nekem belgrajskem skladišču, se je pretvorila na ovinke dunajske fantazije in s pomočjo Wolfovega urada v zelo važen političen dogodek, umoritev prestolonaslednika Aleksandra po dinamitnem atentatu. V isti predal spadajo tudi zela številna poročila o revolucionarnem gibanju v Črnigori proti srbskemu gospodarstvu, o bojih med Srbi in Črnogorci in sluhem, ktera so se domalega najprej pojavila v ententinih časopisih in so potem od tam prišla tudi v nemško časopisje. V teh poročilih se prikazuje Črnogoro kot žrtev srbske osvajevalne politike, ki je zagospodarila nad malo gorato deželo, ošabno prezirajoč njeno samoodlobočno pravo, a se tam obdržava samo z oboroževano silo proti pritisku obupanega svojega rodnega kralja zahtevajočega, svobode lačnega naroda.

Položaj Črnogore ni v resnici rožnat. Mala, uboga, nerodovitna dežela, ki ni mogla že v mirnih časih preživljati na tisoče svojih prebivalcev, ki so bili priljeni izseliti se onstran morja, je utrpela po vojni in okupaciji take škode, katerih ni ti bolje urejena država ne more popraviti čez noč. Zaradi tega vlada tudi v Črnigori, kakor vsepovsod po velikem svetovnem potresu, velika nezadovoljnost, ki je pa popolnoma socialnega postanka in nima prav nobenega političnega ali nacionalnega ozadja. Če pripadajo sedaj Črnogorci, ki so čistokrvni Srbi, k jugoslovanski državi, je bila s tem popravljena samo zgodovinska pogreška na katere obstanku je bila v prvi vrsti zainteresirana balkanska politika Avstro-Ogrske. Da bi preprečila preteči prirastek na moči Jugoslovanstva potom združitev Srbije s Črnogoro, je najprej zabil za zasedbo Sandžaka zagodo med obe neodvisni srbski državi in drugič pospevala vladarski dualizem med Belgradom in Cetinjem z vsemi sredstvi. Po pred kratkim iztaknjenih izvornih podatkih je bil prejšnji gospodar Črnogore trajno vzdrževan od dunajskega tajnega fonda urav tako, kakor je bil vzdrževan od Petrograda, Rima, Carigrada, in še od kje drugod. Drugih interesov kot interese svojega žepa sploh ni poznal ta v svoji grozovitosti in premetosti docela srednjeveški despot in če je res, da je spravi "svoj" narod v revščini in nezavednosti na nič, je benem tudi nemala resnica to, kar danes že vrabe v Črnigori čivkajo, da je tudi med vojno služil dvema gospodoma in da je leta 1915 gorsko trdnjavo Lovćen izdajalsko predal Avstrijcem. Več kot dvomljivo je tudi njegova mirovna poudba ob koncu decembra istega leta. Na vsak način je Nikita danes predmet zaničevanja in sovraštva elega naroda, in z veliko skupščino v Podgorici, ki je 13. novembra 1918 njega z vso njegovo hišo svečano odstavila in sklenila združitev s Srbijo in potem z jugoslovansko državo, soglašajo brezizjemno vsi Črnogorci, razprgišča priliznjencev, ki so bili vajeni ostiti se pri jaslih "Gospodara".

Iz takih priliznjencev obstoji danes še Nikitovo spremstvo v Franciji, Švici in Italiji, ki se pomno naziva "črnogorska vlada", bombardira v imecu "pravice po samoodločbi malih narodov" ententini quinquvirat z vlogami, medtem ko potom lista "Federation" in lastnega tiskovnega urada hrani evropsko javnost z lažnjivi poročili. Vse to početje bi ne bilo kot satirična varijacija po žalostri posebno pomembno, če ne bi, italijanski imperijalizem, sledeč vzgledom Habsburžanov, našel v testu Viktorja Emanuela rabno rodje v donego svojih načrtov. Ujedinjena Jugoslavija je

strah in groza za rimske osvajevalne politike, zato jemljejo vsvariteve nove, kolikor možno z Hercegovino in severno Albanijo povučane "neodvisne Črnogore kot postojanke italijanskih zahtev na Balkanu, za cilj, ki je, kakor so za vijajoči rimski listi brez strahu oznanjali, vreden plemenitega truda. V sled tega ne najdejo zahtev Nikite v Italiji samo poslušnega odmeva (v narodnem predstavništvu v Belgradu se je sicer imenovalo kot pospeševalca Nikitovih načrtov tudi angleškega poslanika na Cetinju), marveč se ob enem tudi preskrbuje iz črnogorskega okraja Bar, ki je zaseden od Italijanov, z z orožjem, hrano in drugim potrebščinam razne tople, ki kot navadni počestni roparji ali kot pristaši ekskralja Nikite odnoso oboje skupaj povzročajo v oddaljenih krajih dežele nemire ter se vzporedno s tem poročila o revolucionarnem gibanju v Črnigori proti srbski vladi, kakor hitro se kje spopadejo s četo in milico, ki obstoji iz kmečkih sinov.

V tem tiči torej trenutno črnogorsko "vprašanje", kojega jedro, kakor vidimo, ni iskati na Cetinjah, temveč v Rimu, kar vno vič živo prikazuje vso neodložljivo potrebo, da se čimprej odpravi vsakršen imperijalizem na Balkanu.

O smrti nekdanjega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa.

Ravnokar je izšla v Berlinu knjiga: "Oesterreichs Untergang". Napisal jo je grof Gopčević. V tej knjigi podaja tudi nove podatke o drami, ki se je odigrala pred 31. leti v Mayerlingu. Tozadevne vesti je dobil omenjeni pisatelj od tedanjega srbskega poslanika Petronijevića, kateremu je bil prideljen v času te senzacionalne drame kot uradnik poslanštva.

Prestolonaslednik Rudolf se je zaljubil v baroneso Večero. Ta je bila tedaj že zaročena z v športovnih krogih poznanim Baltazijem. Razmerje med Rudolfom in Večero je postalo intimno. Ko je bila baronesa noseča, je silila v prestolonaslednika, da se loči od svoje žene Štefanije in se poroči z njo. Rudolf je pristal na ta predlog in govoril tozadevno s svojim očetom. Lahko si predstavljate osupljenost cesarja Franca Jožefa, ki je bil v takih zadevah zelo starokopitnih nazorov. Svojemu bratu Heinrichu, ki se je leta 1868 oženil z igralko Hofmannovo, ni radi tega več let dovolil priti na dvor. Tudi v tem slučaju je prišlo do strašnih scen med očetom in sinom. Rudolf pa je na kratko izjavil, da ne more in neče več skupaj živeti s svojo sedanjo ženo Štefanijo. Rudolf se je že preje obrnil radi tega na papeža v Rim, da se mu dovoli zakonska ločitev od Štefanije in sklenitev novega zakona z Večero. Vedel je, da mu papež ne bo delal tozadevno nikakih sitnosti, ker pri papežu in rimski kuriji se da za denar vse doseči. Konečno je Rudolf je povedal svojemu očetu, da mu ni prav nič mar za cesarsko krono, da mu je dosti ljubše srečno zakonsko življenje ter da se radi tega prav rad odpove prestolu. Cesar je bil v silni zadregi in obupu radi tega. Obrnil se je tudi on na papeža, proseč ga, da Rudolfu ne dovoli ločitve in novega zakona. Papež je stopil na cesarjevo stran in sprejel za to seveda bogato denarno nagrado. Ko je prestolonaslednik spoznal, da je šel njegov up radi nove ženitve po vodi, se je dal mementano pregovoriti ter je obljubil, da bo popolnoma prekinil vse stike z Večero. Zavezal se je v to s častno besedo. Toda ljubezen je bila močnejša kot pa častna beseda. Rudolf se je zopet zasljal s svojo ljubico. Znani kočijaž Bratfisch, ki sta se s prestolonaslednikom tikala, je bil tozadevno njegov zaupnik. Cesar je zvedel za to zopetne sestanke in je bil grozno ogorčen. Rudolf se je bal, da bo cesar ukrenil kakaj neljubega proti njegovi ljubici. Zato se je sestal

z njo v skritem kraju Mayerlingu. Tu je hotel pri orgijah pozabiti na svoje skrbi.

Pri teh orgijah je bil navzoč tudi vojvoda Filip Koburški, nemoralni mož še nemoralnejše belgijske princezine Lujze, sestre Rudolfove žene, in če se po motim tudi grof Hovos. Bratfisch je čakal s kočijo zunaj. Naenkrat je vdrl v lokal, pahnivši sluge od sebe, zaročence baroneso Večero Baltazzi. Rudolf je razumel situacijo, čutil je, da se bliža maščevanje in je hotel nasprotnika prehiteti, potegnil je samokres in ustrelil nanj. V razburjenosti pa je ustrelil svojo ljubico, ki mu je ravno pred tem nenavdno dogodkom sedela na kolenih. Baltazzi pa je v tem trenutku zgrabil za polno steklenico sekta in udaril Rudolfa s tako močjo po glavi, da mu je razbil črepinjo. Baltazzija so pustili, da je zbežal v Anglijo, ker se radi javnega škandalu niso upali postaviti ga pred sodišče. Baroneso Večero so pokopali kar v Mayerlingu. Da bi ta škandal prikrili, so si izmislili bajko o samomoru.

Grof Gopčević pristavlja: Nima v zvezi, da bi dvomil o resničnosti teh podatkov, kakor mi jih je naslikal tedanji srbski poslanik pri dunajskem dvoru. Resničnost tega potrjuje tudi izpoved mojega domačega zdravnika o nrtvaškem ogledu prestolonaslednikovega trupla. Na temelju tega izvedeniškega mnenja je bil tu vsak samomor izključen. Rudolfova glava je bila tako razbita, da je bilo na prvi pogled jasno, da se kaj takega ni mogla izvršiti potom strela, ampak samo z močnim udarcem s polno steklenico.

Tako piše Gopčević. Mi pa prinašamo to sliko iz njegove knjige kot zgovorni dokaz moralnosti in poštenosti, ki vlada v aristokratskih krogih in na slavni cesarskih dvorih.

Zasedanje ital. parlamenta 1931.

Agenzia Stefani javlja (6. marca 1931 ob 5. popoldne): "Seja se nadaljuje. Mm. Turati prebere sledeči odgovor na interpelacijo p. Searafoglia in dr.: Odgovarjajoče na interpelacijo poslanca Searafoglia in dr. na notranje ministristvo glede narodnostne in gospodarske konsolidacije v Julijski Benečiji moram predvsem opozoriti na podatke ljudskega štetja iz leta 1930, kjer je izkazano italijansko prebivalstvo omenjene pokrajine z 87,73 odst. slovensko z 11,79 odst., toraj rezultat, na katerega more biti vlada pomorna, in ki prikazuje jasno devolj, da je našla italijanska vlada poti in sredstev dovolj, da tekom borih 10 let spremeni poprej čisto slovensko lice Julijske Benečije. Povdarjam, da je pokazal naš narod pri tej priliki neoporečno svojo staroromansko niroljubno kulturo. Ni se prigodilo ne sence nasilja. Državni interes je zahteval, da smo tekom prvih let zamenili prejšnje slovensko in nemško uradništvo s pristnim domačim duhom prožetim italijanskim naraščanjem, da smo v istem obdobju nadomestili nezanesljivo prejšnje učiteljstvo z italijanskim. Vlada je pri tem postopala taktično in ni odslavila slovenskega učiteljstva kolikor ga je ostalo v deželi, temveč ga premestila na izpraznjena mesta v Apuliji in Sardiniji. Da je uradni jezik od leta 1923 sem v vseh uradih, na železnicah, v šoli in cerkvi edino italijanski, mi ni treba posebej povdarjati. Seveda v nekaterih gorskih dolinah je raztresenih še 47 ljudskih šol, kjer se mora počevati utrakvistično, vendar so učne ure autohtonega jezika skraćene na tri tedenske ure, katere mislimo prihodnje leto opustiti. Lani smo prevzeli poslednjo priv. slovensko ljudsko šolo v Trstu v državno upravo in izbrislali s tem poslednji znak tujega kolorita v tem najbolj italijanskem mestu. Razume se, da v srednje šolskem, strokovnem in nadaljevalnem šolstvu ni več najti sledu izumrlega slovensstva. Kar se tiče zemljišnega posestnega stanja, žali bože v prvih letih nismo mogli izka-

zati zadovoljujočih uspehov. Prejšnje poljedelsko prebivalstvo je prirastlo s takšno vnečo k svojemu posestvu, da je bilo naše posestno stanje nekaj ted stabilno negativno. Lex Rubatterra je šele obrnila situacijo v naš prilog. Il Credito Ipotecario ed Industriale, ustanovljen leta 1924 v kolonialne svrhe v Gorici, je v teku 6 let svojega neumornega od vlade podpiranega delovanja prevzel dve tretjini v prej tujih rokah se nahajajoče zemeljske površine, vstvaril potom naseljevanja iz Raziliccate, Puglije in Romagne prihajajočih kolonov evetove italijansko poljedelstvo na Goriškem in v Istri in ji vtisnil s tem neizbrisljiv italijanski značaj in mislim, da smem izraziti upravičeno upanje, da v 10 letih ne bo več pidi Julijske zemlje v leitalijanskih rokah. Industrializacija pridobitnih ozemelj je v najboljšem razvoju. Redko posejani tovarniški obrati izpred vojne dobe so prišli brezizjemno v naše roke. Železnika zveza Trbiž-Predil-Gorica nudi novim tekstilnim podjetjem najsigurnejše eksistenčne pogoje, množice opekarne izkazuje leto za leto večje prebitke. "Ilva" je obdarila Ajdovščino s pomočjo od nemške električne družbe ustanovljenih naprav z velikimi strojarnami, papirnice v Tolminu so v znatni meri zmanjšale uvoz papirja in imozemstva. Vlada je podpirala to idealno patriotično streljenje z vsemu razpoložljivimi sredstvi in pospešila na ta način italijanizacijo. Tržaška luka, izpopolnjena od ameriško-angelskega sindikata vsled konkurence jugoslovanske Reke sicer ne izpolnjuje naših nekdanjih upov, moramo pa, mislim, biti za sedaj zadovoljni z dejstvom, da smo utisnili mestu izključno italijanski značaj. Tam udomačeni jugoslovanski živeli smo pridobili deloma v naš tabor deloma smo bili primorani razpustiti par trgovatnih društev in ustaviti do leta 1927 izhajajoči šovinistični list "Edinost". O italijanskem lice Julijske Benečije toraj ni več nobenega dvoma in ministristvo za notranje zadeve si šteje v čast, da more o priliki te interpelacije pokazati na svoje uspehe, ki daleč prekašajo malouspšne enake poskuse Nemčije na Poznajskem.

Strah in groza sta mi strela kosti in zona me je obila. Jeli ti mogoče? V desetih letih? Patu me je zaščegotalo nekaj pod nosom, pograbil in zapazim, da držim v rokah na glavo mi padlo poslednjo številko "Verizniškega glasnika" ki ga mi je bil natvečaj prejšni večer hudomušni prijatelj ne pa vladni "Corriere d'Italia" od 17. marca 1931. Hvala Bogu, da so bile to le sanje, sem vzkliknil. Še je čas, da prperečimo črne sosedove nakane.

Vojna konvencija med Jugoslavijo in Francijo.

Te dni so italijanski listi zabeležili vest, da se je med Jugoslavijo in Francijo sklenila vojaška konvencija. Ta vest se sedaj službeno dementuje tako z jugoslovanske, kakor s francoske strani. Prva razkritja o tej konvenciji je probčila rimska "Idea Nazionale", ki je obelodanila dva baje avtentična dokumenta. Prvi dokument je obsegal besedilo vprašanja jugoslovanske vlade na Francijo, ki bi naj bila naperjena proti neki državi ob sredozemski obali. List je naglašal, da se more to vprašanje nanašati samo na Italijo. Jugoslavija se je baje v tem dokumentu obvezala v slučaju vojne med Francijo in eno drugo sredozemsko državo mobilizirati svojo armado in mornarico, dati na razpolago francoskem vrhovnemu poveljništvu vsa svoja pristanišča in železnice in s svojimi četami zasesti meje one države, ki bi se nahajale v vojni s Francijo. Na drugi strani pa bi se Francija zavzela, da bi priznala Jugoslaviji popolno svobodo glede končne utrdbe Boka Kotorske, da bi ne bilo potreba razrušiti teh utrdb, kakor je določeno v mirovni pogodbi. Drugi dokument je baje francoskega izvora. Najvažnejša točka v tem

dokumentu je predlog, da bi ostala Jugoslavija v slučaju vojne med Francijo in ono drugo državo nevtralna, da bi s tem preprečila, da bi se v konflikt vmešale druge sile.

"Idea Nazionale" je z ozirom na te dokumente naglašala, da tvorijo nesporno ključ za razumevanje francoske politike pri zadnjih pogajanjih za rešitev jadranskega vprašanja. Francija teži za tem, da bi se prisodila vsa vzhodna jadranska obal Jugoslaviji, ker računja s tem, da bi Francija v slučaju vojne z Italijo, imela na svobodno razpolago vsa jugoslovanska pristanišča in vso dalmatinsko obal.

Dom gorskih koz.

Gorska koza je doma tako med skalami, kot na ledu, snegu ali na tratah ter živi v skupinah od dveh do dvajsetih. — pravi slavni naravoslovec dr. William Hornaday. Njena velika črna kopita

imajo izbrušene robove za led ter blazinice kot iz gumija za spolzke skale. Kadar pleza koza navzgor, se sprednji del kopita zasadi v tla kot vrtnarska motika in pri piezanju navzdol po strmih obronkih delujejo zadnji deli kot izvrstna zavora. Težki kožuh fite in goste bele volne je nedostopen za snuli mraz, a mokro in mrzlo deževje newyorških zim spravi gorske kože kaj hitro s pozorišča. Na iztoku jih je treba varovati pred vsakim mrzlim deževjem, kajti drugače dobe pljučnico ter poginejo. Suhlega mraza pa lahko prenesejo poljubno množino.

V zadevi hrane je treba reči, da se hrani koza le z rastlinami. Prehranja se z najbolj raznolikimi gorskimi rastlinami, soglasno z letnim časom. Na vrhuncih gora najde koza le malo restične trave, a dosti drugih rastlin, ki so še bolj sohrne ter redlje. Spomladaj se prehranja koza z divjimi čebulo, ki raste v velikih množinah po njih domačih pasovih in to ima za posledico, da diši njih meso po čebuli.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Liniment

ali olje, bi moralo biti vedno pripravljeno v hiši za takojšnje rabo v silni, kjer je ločalna vporaba edino sredstvo za takojšnje olajšavo in uspešno odpravljanje bolečin. Prav storite, če kupite

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), in ga rabite kot liniment ali maslo pri lokalni vporabi za zdravljenje revmatizma, nortrajte, izpahajenja, oteklin, povečanje vratnih žil, otrpjenje mišic in čimov ter bolečin. Cena 30c in 50c, ali 60c in 75c davica, v vsaki lekarni.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Židovsko vseučilišče.
Židovski učenci, ki so pristali sionistov, nameravajo vstanoviti židovsko vseučilišče.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta. Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štampov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štampov.

Ime

Naslov

Mesto in država

Spomini na domovino.

Dragi gospod urednik: —

Pred kratkim sem Vam bil poslal sliko moža, sedečega v skulpturi slovenskih otrok. Slika ste mi vrnila, če da ni dovolj jasna, da bi napravili iz nje "cut" ter jo objavili v listu.

V posebnem pismu sem bil pojasnil, da je bila vzeta v kleti kraške hiše ter da predstavlja slovenskega učitelja, ki uči slovenske otroke. Slika je bila zato meglena in nejasna, ker je bila vzeta pod zemljo.

Ko ste mi vrnilo sliko, ste izrazili željo, da bi pojasnil, kakšen utis so napravili namre slovenski učitelji, katere sem videl in srečal.

Jaz sovražim hinavščino. Jaz nikdar nočem hvaliti stvari, ki po mojem mnenju ne zasluži hvale. Raje molčim kot pa hvalim nepotrebno. Z veseljem pa hvalim in slavim one, ki so vredni hvale. In v to vrsto spadajo — po mojem mnenju — slovenski učitelji.

Ne poznam nobenega obrtnika ali trgovca v Jugoslaviji, ki bi delal tako nesebično, za tako malo plačo kot delajo šolski učitelji. Slovenski, hrvaški in srbski učitelji so med vojno veliko več pretrpeli kot pa vsi drugi stanovni skupaj. Avstrijska vlada jih je veliko bolj sovražila in preganjala kot pa vse druge slovanske propagatorje.

Prvi učitelj, katerega sem srečal v Jugoslaviji, je bil oni, katerega sliko sem vam poslal. Srečal sem ga v neki tržaški gostilni. Predstavil se mi je sam, ko mu je nekdo povedal, da sem ameriški Slovence. Bil je takoj moj najboljši prijatelj. Vprašal me je, kako naj mi pomaga pri kitalah.

Pripravljen sem bil storiti vse, samo da koristi dobri stvari. Nobena stvar mi ni bila pretežka. Za časa mojega devetdnevnega bivanja v Trstu sem ga večkrat videl, in on mi je razkril svojo dušo.

Izza prihoda Italjanov je imel jako težavno stališče. Ni imel niti stalne službe, niti stalne plače. Vodila ga je le ena želja, da uči slovenske otroke pod italjanskim jarmom lepe materinsčine. Ni se bal niti aretacije, niti internacije. Zadovoljen in vesel je bil le enkrat na dan in to je bilo tedaj, ko je učil otroke. Učil je te mlade Jugoslavane v kleti ravno pred nosom italjanskih vojaških oblasti.

Z drugim možem tega poklica sem se sestel v Topliceh na Dolenjskem. Tja je prišel par dni za menoj in sicer z Reke. D'Annunzio je pregnal iz reškega pristanišča zavezniško brodogradnjo, in on se je moral kot hrvaški profesor izseliti s svojo ženo in tremi sinovi. Minogrede omenim, da se mi zdi potrebno nekoliko pojasniti razlike med d'Annunziovimi vojnimi zavezniškimi brodogradnjami in zavezniškimi brodogradnjami Jugoslavane, da pripravljajo mladi-brodogradnje treh najmočnejših narodov sveta. Nekega dne se bo gotovo pojavil kak dobropoučen mornariški častnik ter povedal resnico, kako je bilo vse to pripravljen. Angleški admiral je bil tedaj posejlojuči admiral na Reki tike, v katerih ne bodo učili učil njegova beseda je bila postava, ko je povedal zapustiti pristanišče, so se ameriški in francoski vojniki zoperstavljali. Pešiča Francozov je ostala in te so hitro pomorili d'Annunzijevo pristanišče. Naravnost presenetljivo je, kako

znajo skrivati pred javnostjo resnico glede te komedije. Pa naj se vrnem k učitelju-Rečanu. Ure, ki sem jih preživel s tem profesorjem, so bile najlepše. V par pogovorih žnjim sem se bolj seznanil s slovansko zgodovino kot kdaj prej v svojem življenju. Ta človek bi lahko s svojim znanjem povsod dobro zaslužil, toda svoje življenje je posvetil jugoslovanski mladini, katero uči zgodovine in dobiva v povračilo le toliko, da se preživi.

Blizu Toplice je bil tudi neki slovenski učitelj, ki je bil po mojem mnenju vreden zlata. Sedaj pa ne živi nič boljše kot kmetje tam naokoli. Njegovo pevsko društvo je še bolj potrdilo v meji vero o lepote slovenske pesni. Slovenski fantje in deklice ter stari možje so peli slovenske pesni, katere sem slisal že prej. Toda petje je bilo različno. Vse lepše in vse bolj veličastno.

V Splitu, Dalmacija, sem obiskal admirala Andrewsja, ki je bil tam z ameriško mornarico. Tam sem se sestel z dalmatinskim šolskim učiteljem ter njegovo ženo-učiteljico. Za časa svojega sedem-dnevnega bivanja v Splitu sem slisal dosti o teh dveh narodnih junakih, kako je ona nekega dne tekoma vojne povedala učencem, kakšne so aspiracije Jugoslavije, kako je bila obožena in kako je le malo manjkalo, da je niso ustrelili; kako je videla skozi mrežo ječe dalmatinskega učitelja, ki je bil tudi obožen jugoslovanzima in kako se je po sklenitvi premirja poročila žnjim.

Končno moram omeniti še par besed o zadnjem jugoslovanskem učitelju, s katerim sem se sestel. Meseca oktobra sem dospel v krasno malo vasico blizu Kranja na Gorenjskem. Naudučitelj je bil oblečen v jerlaste hlače, parodno noso, ki je že skoraj popolnoma izginila. Ko sva si bila predstavljena, se je opravičil, da je tako oblečen ter pristavil, da mora zaviti svoje sadno drevje pred zimskim snegom. Peljal me je v svojo čebelnjak, ki ni slaven samo po Jugoslaviji, ampak ga poznajo tudi strokovnjaki po celi Evropi. Razkazal mi je svoje čebele najrazličnejših vrst. Otroke ponuje razen o šolskih stvareh tudi o čebelah in sadjereji ter jima radodarno deli svoje znanje, katerega si je bil s težavo pridobil v dolgih letih učenja. Če bi jaz iskal učitelja, bi si ne mogel izbrati boljšeega kot je on.

Nisem imel časa, da bi se dolgo pogovarjal žnjim.

Večkrat pa mislim nanj: Tam se je moral kot hrvaški profesor živeti v visokih gorenjskih gorah, izseliti s svojo ženo in tremi sinovi. Minogrede omenim, da se mi zdi potrebno nekoliko pojasniti razlike med d'Annunziovimi vojnimi zavezniškimi brodogradnjami in zavezniškimi brodogradnjami Jugoslavane, da pripravljajo mladi-brodogradnje treh najmočnejših narodov sveta. Nekega dne se bo gotovo pojavil kak dobropoučen mornariški častnik ter povedal resnico, kako je bilo vse to pripravljen. Angleški admiral je bil tedaj posejlojuči admiral na Reki tike, v katerih ne bodo učili učil njegova beseda je bila postava, ko je povedal zapustiti pristanišče, so se ameriški in francoski vojniki zoperstavljali. Pešiča Francozov je ostala in te so hitro pomorili d'Annunzijevo pristanišče. Naravnost presenetljivo je, kako

Spomenik bi mu izklesal ali pomornariški častnik ter povedal resnico, kako je bilo vse to pripravljen. Angleški admiral je bil tedaj posejlojuči admiral na Reki tike, v katerih ne bodo učili učil njegova beseda je bila postava, ko je povedal zapustiti pristanišče, so se ameriški in francoski vojniki zoperstavljali. Pešiča Francozov je ostala in te so hitro pomorili d'Annunzijevo pristanišče. Naravnost presenetljivo je, kako

Spomenik bi mu izklesal ali pomornariški častnik ter povedal resnico, kako je bilo vse to pripravljen. Angleški admiral je bil tedaj posejlojuči admiral na Reki tike, v katerih ne bodo učili učil njegova beseda je bila postava, ko je povedal zapustiti pristanišče, so se ameriški in francoski vojniki zoperstavljali. Pešiča Francozov je ostala in te so hitro pomorili d'Annunzijevo pristanišče. Naravnost presenetljivo je, kako

Spomenik bi mu izklesal ali pomornariški častnik ter povedal resnico, kako je bilo vse to pripravljen. Angleški admiral je bil tedaj posejlojuči admiral na Reki tike, v katerih ne bodo učili učil njegova beseda je bila postava, ko je povedal zapustiti pristanišče, so se ameriški in francoski vojniki zoperstavljali. Pešiča Francozov je ostala in te so hitro pomorili d'Annunzijevo pristanišče. Naravnost presenetljivo je, kako

Spomenik bi mu izklesal ali pomornariški častnik ter povedal resnico, kako je bilo vse to pripravljen. Angleški admiral je bil tedaj posejlojuči admiral na Reki tike, v katerih ne bodo učili učil njegova beseda je bila postava, ko je povedal zapustiti pristanišče, so se ameriški in francoski vojniki zoperstavljali. Pešiča Francozov je ostala in te so hitro pomorili d'Annunzijevo pristanišče. Naravnost presenetljivo je, kako

Slovenske novice.

Calumet, Mich.

Krščeni so bili v slovenski cerkvi sledeči novorojenčki: Kristina Margareta, hči Franška in Helene Lenarčič, Tamaraček; Mary Agnes, hči Georga in Mary Gešelj, Yellow Jacket; John, sin Johana in Katarine Agnič iz Albiona. Poroča se, da sta bila v Detroitu, Mich., poročena bivša Calumetana Mr. Frank Pavlič in Mrs. Amalia Ovniček. Bilo srečno!

Sheboygan, Wis.

Zrtev prohibicijskega agenta je postal gostilničar Anton Boršič. Iz Milwaukee je odšel suhaški agent, kateremu je načelnik tukajšnje policije podredil detektiva Lyman Byruma, nakar se je takoj pričela gonja za "moonshinerji". Ko so preiskali kuhinjo rojaka Boršiča, so našli pravi kotel za

kuhanje žganja, veliko pripravljenega materiala, ki je bilo že za kuhno, vse potrebno orodje in 19 zabojev rozin v skupni teži 500 funtov ter še nekaj kuhanega žganja. Ko so vstopili v kuhinjo, so našli taščo gostilničarko silno "busy" pri mletju rozin. Bozine so napravili nerabne s tem, da so jih podili s petrolejem, žganje in orodje pa zaplenili, da bo služilo kot priča proti njemu. Boršiča so odpeljali na sodišče, kjer mu je sodnik določil 1000 dolarjev varščine, da se nahaja na svobodi.

Hibbing, Minn.

John Maras je bil zadnje jesen prepeljal s svojimi novimi avtomobilom štiri pajnte (pol galona) žganja iz Bahla na Hibbing. Ko so za ta čin izvedeli suhaški agenti, so omenjenega takoj aretirali

na podlagi obtožbe, da je vtiho-tapil prepovedano pijačo v indijansko okrožje. Čakal je velike porote. Ker je bilo iste le predlogo za čakati, se je zglasil pred sodnikom ter se priznal krivim. Avtomobil, v katerem je žganje vozil, in za katerega je plačal takrat nad 1000 dolarjev, bo sedaj na javni dražbi prodan. Maras je bil izpuščen na prosto. Tako je moral omenjeni plačati za vsak pajnt žganja nad 250 dolarjev.

Milwaukee, Wis.

Gostilničar John Jurič, ki je bil aretiran radi kršenja suhe postave, pride pred veliko poroto. Izpuščen je bil na svobodo pod varščino dva tisoč dolarjev.

Ely, Minn.

Kruta smrt je ugrabila iz tukajšnje naselbine rojaka Jožefa Schneider, rodom iz Severina na Hrvaškem. V Ameriki je bival do 30 let. Pobraba ga je influence. Iz stare domovine je došel na Calumet, od tam pa na Ely. Pred par leti mu je nagle smrti preminula soproga rojena Mausar iz Gorenje Pake pri Črnomlju. Ostalo je četrto otrok, katere začasno oskrbuje Jožef Mausar, brat pokojni-čeka. Pokojnik je bil 55 let star in ud treh družtev: sv. Cirila in Metodja št. 1 JSKJ., sv. Jožefa št. 112 KSKJ. in Moose Lodge. Naj mu sveti večna luč!

V predmestju Savoy se je poročil Anton Tekavec z M. Puželjevo.

Aurora, Minn.

V Miller rudniku se je ponesrečil rojak Mike Jerina. Pri delu mu je padel velik kos rude na koleno. Noga mu je zelo otekla ter ne bo mogel delati par tednov.

Eveleth, Minn.

V Spruce Mine No. 4 se je smrtno ponesrečil rojak Jože Drobnič. Pokojnik je bil star 48 let, doma iz Male vasi, fara St. Jernej pri Grosupljem na Dolehjskem. Tukaj zapuščala žalujočo soprogo in osem nedorastlih otrok ter enega brata, v stari domovini pa enega brata in eno sestro. N. v. m. p.!

St. Paul, Minn.

Za pljučnico je umrl Frank Komar. Stregel je ženi in otrokom, ker so bili bolni, za "flu", nazadnje je pa še on zbolel. Po dvanedemnem bolehanju je umrl.

Willard, Wis.

Štorklja se je oglasila pri družini Gabrovec ter pustila sinčka.

Nallyville, Mo.

Ko sta se nahajala rojak Jakob Lipovšek in njegova žena na polju, so ostali doma otroci sami ter se igrali. Kar zašlišita krik, ki je prihajal iz hiše. Pustita dela ter hitita domov. Doma se jima je nudil grozen prizor. Eno leto stari sinček Jožek je ležal s prestreljeno glavo med vrati. Vsaka pomoč je bila zastonj. Nesreča se je pripetila v četrtili slučaj. Zgodilo se je sledeče: Frank Vidmar stanuje na 1068 E. 67. St. Njegova soproga je nameravala se ločiti od njega, zakaj, je neznan. Frank Vidmar je bil že dalj časa bolehen in je siromak obupal nad življenjem. Dne 3. marca je prišla soproga Vidmarja s svojo sestro v urad odvjetnika S. H. Millerja v Society for Savings poslojpu na Public Square. Slučajno je prišel v isti urad tudi njen mož. Urad se nahaja v četrtem nadstropju. Ko je Vidmar zagledal svojo ženo, ji je dejal: "Margareta, škoda je za denar, ki ga plačaš odvjetnikom, sploh ti ni treba imeti nobenih stroškov in težav, ker hočem jaz vse to prihraniti." Takoj po teh besedah je Vidmar zapustil urad in se vrgel iz četrtega nadstropja navzdol v pritličje. Poslopje je tako zidano, da ima na sredini velik odprt prostor iz šestega nadstropja pa prav do tal. Mrtev je obležal Vidmar na kamenitih tleh. Mnogo ljudi je bilo priča žalostnega prizora. Sedaj ne bo treba nobenih odvjetnikov, nobene tožbe in nobenih stroškov. Žalostne so take novice iz naše naselbine.

Joliet, Ill.

Trgovce John Pazdertz je bil zadnjih par tednov bolan. Mučila ga je influence že vdrugič to zimo. Istočasno je bila bolna tudi njegova soproga, pa sta vendar srečno prešla bolezen.

Jožef Kambič, ki je že par mesecev v okrajni bolnišnici, se počuti skoraj popolnoma zdrav.

Standard, Ill.

Preminil je rojak Mihael Lazar. Star je bil 38 let, doma iz fare Mirnapec, Dolenjsko. Za njim žaluje žena in 2 nedorastla sina.

Franklin, Kansas.

Umrl je rojak Frank Kováč. Doma je bil iz šentrupertske fare, Dolenjsko. Tukaj zapuščala žalujočo ženo in troje nedorastlih otrok.

Johnsonburg, Pa.

Preminula je rojakinja Katarina Gržina. Bolehala je za influence. Stara je bila 29 let, doma iz vasi Kočevje pri Črnomlju na Dolenjskem. Tukaj zapuščala žalujočo moža in pet nedorastlih otrok.

Cleveland, Ohio.

Umrl je vdržavni bolnišnici za umobolne John Tenko, mladenič star 25 let. Bolehal je nad 2 leti. Pokojnik je bil doma iz Vinice, fara Sodražica, kjer zapuščala stariče in eno sestro. V Ameriki je bival 8 let in tu zapuščala brata. Pogreb se je vršil 2. marca.

Dragocena Tonika.

Dolžnosti, ki jih ima opravljati želodec in ves prebavni sistem, so večkrat težke ter puščajo telesne dele v oslabelem položaju. Trpeči hrepeni po toniki, po zdravilu, ki bi ga ne le oživel, pač pa tudi ohranilo njegove prebavne organe, delujoče soglasno z naravnimi postavami. Če se ga je uporabljalo dovolj zgodaj, je bil v takih slučajih jako pripraven

SEVERA'S ESORKA

(prej znan pod imenom Severov Želodčni Grenčec) ki je izboren želodčni mirilec dobra odvajalna tonika, katere priporočajo za eslabele, stare in okrevajoče ljudi. Njegove zdravilne sestavine ga napravljajo kot zaupno zdravilo pri zdravljenju zaprtja, neprebave, dispepsije, izgube teka ter splošne oslabelega stanja prebavnega sistema. Poskušajte steklenico tega zdravila danes. Cena 75 in \$1.50, davek 3 ali 6 centov. Prodajajo ga vsi lekarnarji.

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa

Razne vesti.

Spor Viljema z Bismarckom pred sodiščem.

Nemško javnost zanima sedaj nek proces med bivšim cesarjem Viljemom in založniško tvrdko Cotta. Tvrdka je bila kupila Bismarckove memoarje, bila je pa obvezana obelodaniti te memoarje, ko je izgubil Viljem prestol, se je tvrdka odločila publicirati memoarje, čemur pa so se Viljemovi advokati uprli. Pred prvim sodiščem je tvrdka pogorela, prijavila pa je proti razsodbi priziv in te dni se ima vršiti nova razprava. Memoarji obsegajo nekatera Viljemova pisma, ki jih je pisal, predno je zasedel nemški prestol, takratnemu državnemu kancelarju Bismarcku, in Bismarckove odgovore na ta pisma. Bismarck je bil v marsikaterih vprašanih postavil bodočemu nemškemu cesarju po robu. Tako u. pr. je državni kancelar ostro grajal princovo razvado, ki je mu je ostala, kakor smo imeli ponovno priliko opazovati, vse dosedaj: da je na robih dokumentov pripisoval svoje umestne ali neumestne opazke. Na drugem mestu dolži Bismarck Viljema, da goji odkrito simpatijo proti gotovim neodgovornim vojaškim krogom, ki so takrat smatrali, da je čas vojne proti Rusiji ugoden. V obeh navedenih slučajih je prijel Bismarck princea precej ostro in princ se je moral udati - tudi v zadevi mirovnihi pogojev s Francijo iz leta 1871, v kateri je Viljem dolžil kancelarja, da je podpisal politično sieer pravilno, vojaško pa popolnoma zgrešeno pogodbo. — Končno je Viljem predbacival Bismarcku tudi, da je prikril nek dopis nemškega konzula v Kijevu, v katerem slednji opozarja na nevarnost ruskega napada.

Nadomestilo za služkinje na Angleškem. Danes imajo družine na Angleškem velike težave, ker ne morejo dobiti služkinj. Nekdo pa je prišel na izvirno misel, vzeti v službo namesto služkinje bivšega vojaka, ki se je tekom svetovne vojne naučil opravljati razna domača dela. Na svoj oglas je dobil celo kopico ponudb. Izbral si ga je in je žnjim jako zadovoljen. Za letno plačo 40 funtov (\$200) dela služva vse, kar je preje opravljala služkinja: pospravlja po sobah, pomiva, kuha, zraven je pa še vedno židane volje in jasnega lica. Vesel je, da ima po vojnih naporih in nadlogah prijetno ozračje poštene družine in mirnega blagostanja. Zvečer sedi doma in bere, dočim je prejšnja služkinja hodila na izprehod ali pa doma sprejemala obiske, ki so bili nevarni zalogi živl.

Rad bi izvedel za mojega prijatelja JOHNA ŠIRCELJA. Doma je iz Knežaka pri St. Petru na Notranjskem. Pred dvema letoma se je nahajal nekje v Nevadi. Prosim cenjene rojake, če kdo ve zanj, da mi naznani njegov naslov, ali pa če sam te vrstice bere, naj se mi oglasi. — Joseph Šircelj, 550 Delhi St., Dubuque, Iowa. (18-19-3)

Uredniški članek iz starokrajskega lista

Samopomoč.

Mizerno je naše socialno stališče in neodvorno se bo še poglobljalo, ker prebolevamo veliko ne le jugoslovansko, marveč svetovno gospodarsko in politično krizo. Delavstvo se je odnekdaj potezalo za socialno zakonodajo in tudi v Jugoslaviji je to storilo šestokrat na shodih in enketah. Tudi naši strankini zastopniki so storili v tem oziru svojo dolžnost, ko so predlagali v vladi in po korporacijah, v katerih so bili zastopani, delavske zahteve v obdobjev. V naši državi pa ima premoč tista ošabna kapitalistična in meščanska gospoda, ki zavrača delavske zahteve kolikor le more iz gole gospodstva željnosti in nerazumevanja socialnih vprašanj. Nekaj stvari so si delavske organizacije potom svojih zastopnikov in svoje lastne moči izvojevale, velika večina minimalnega programa, ki ga delavstvo ima, je pa še ostalo v predalih vlade, ki s svojo večino odklanja ali zavlačuje naša vprašanja. Razumemo, da je država v krizi in da je pot iz krize težka, toda predpogoj vsemu pravemu delu za ureditev socialnih razmer pa je skrb za delavstvo, enakopravnost delavstva, socialna povzdiga delavstva, ki dela, producira in potrebuje zato primernih duševnih in telesnih moči, najnujnejša stvar. Brez dela, brez produkcije ne more obstajati nobena družba. Ta moment se pri nas zanemarja z nebriznostjo za delavstvo tako kakor ne v nobeni drugi državi. Dajte delavstvu to, kar mu gre, pa bo sposobno za delo.

Veliko zlo je tudi draginja, ki je seveda produkt današnjih gospodarskih razmer. Draginje niso krive posamezne osebe, tudi morda direktno ne ta ali oni minister, pač pa organizacija družbe, ki ji je more do živega niti vlada, če uoče priti v zadrego, ker je vlada meščanske družbe. Znano nam je, da obrtniki, trgovci, bankirji proglaševajo stavko. In oblast mora kapitulirati, ker si ne zna drugače pomagati, ko se naslanja na te stavove. Imeli smo že več takih primerov. Meščanski vlada je in ostane meščanska; kar so zastopniki glede socialne zakonodaje, glede zvišanja plač, uvedbe zlasti osmerunega delavnika dosegli, to so dosegli le na ta način, ker so se naslanjali na močne politične, strokovne in gospodarske organizacije.

Zaraditega nikdar ne naglašamo dovolj krepko, da je le v samopomoči naša rešitev, izboljšanje naših socialnih razmer.

Kakor je važna politična in strokovna organizacija, prav tako in morda še bolj je važna gospodarska organizacija. Priznavati moramo, da se je naše združništvo izborna razvilo. Konsumno društvo za Ljubljano in okolico je spremenilo svoje ime in se bo imenovalo Konsumno društvo za Slovensko. Delokrog tega konsumna je že daleč velik, toda razviti se mora še, povečati in razširiti tudi svoje delovanje na produkcijo. Mi vemo, da so konsumna društva že pred vojno regulirala cene. Sedaj, ko je draginja tako velika in je blago večinoma v rokah oderuhov, se to blagodejno delo ne opaža tako, vendar pa vpliva na cene. Če se gospodarstvo razvije, če produkcija naraste in se uredi trgovske pogodbe, bodo naše konsumne organizacije kar njobolj vplivale na to, da cene zopet padejo in da se bo blago redno dobavljalo članom. Delež konsumna so se zvišali na 100 K. To je bilo potrebno, da ima združga sredstva na razpolago, ker drugače ne more delati in mora blago še dražje plačevati. Naša združga sprejema tudi branilne vloge, ki jih bolje obrestuje, kakor drugi zavodi.

Združništvo se danes razvija. Vsak politikar že hoče imeti svoje združgo. To pa nas vodi zopet le na slaba pota. Za delavca, za delarko je prostor le v Konsumu za Ljubljano in okolico, oziroma za Slovenijo (v socialističnih konsumnih društvih), ki nam jamči, da bo postalo v kratkem času naša najboljša samopomoč in zavetje. Le z združgo organizacijo, ki mora biti naša, in pa z dobrimi strokovnimi in političnimi organizacijami bomo odpravili draginjo, izboljšali v doglednem času naše socialno stališče. Sami v sebe zapujamo v prvi vrsti, v drugi vrsti pa so naši zastopniki, ki jih pooblašamo, da zastopajo naše interese. Ti pa morajo imeti za sabo, zas, socialistično zavedne delavce in socialiste sploh.

Naš boj se razvije v tem zmislu in ni je moči, ki bi se nam upirala tako samooblastne, kakor se to godi danes. Sami moramo prijeti zadelo, da nekaj ustvarimo zase in s tem potem delamo.

(„Naprej.“)

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom Združenih držav žalostno novice, da je nemila smrt pretrgala nit življenja po tritedenski mučni boleznij mojemu možu oz. očetu

MARTINU ZAGORC.

Umrl je dne 4. marca ob 10. uri zvečer v starosti 39 let.

Ranjki je bil doma iz vasi Javrovica pri St. Jerneju na Dolenjskem. Zapuščala mene in tri nedorastle otroke, stare od 15 mesecev do 6 let, v državi Ohio dva brata, v stari domovini pa očeta in dve sestri. Bil je član društva sv. Stefana št. 58 JSKJ. v Bear Creeku, Mont. Pokopan je bil na pokopališču v Ekalaki, Mont.

Zahvalim se vsem prijateljem, ki so ga obiskali za časa boleznij in smrti. Posebno se zahvalim Jakobu Blutt, ki mi je pomagal in bil v tolažbo za časa njegove boleznij; ravno tako se tudi zahvalim Antonu Royer.

Počivaj mirno, skrben soprogo in oče, in lahka naj ti bo ameriška zemlja!

Zalujoči ostali: Ana Zagorc, rojena Rosetič, soproga, Edward, sin. Ana in Hedi, hčeri. Ekalaka, Mont., 10. marca 1920. (18-19-3)

† Iščem JOŽETA GREGORIČ. Doma je iz Loškega Potoka. Nahaja se nekje v Pennsylvaniji. Prosim rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se sam oglasi. Moj naslov je: Frank Ross, Box 134, Channing, Mich. (18-19-3)

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da mi je nemila smrt pobrala mojo preljubo soprogo

NEŽO LASTERNI roj. Rogačnik.

Ranjka je bila doma iz Bistrice v Rožni dolini na Koroskem. Bolehala je le osem dni na pljučnici in dne 28. februarja je za vedno zaspala v starosti 43 let. V starem kraju zapuščala enega brata in eno sestro, tukaj pa mene žalujočega moža in 5 let starega sina.

Iskrema hvala vsem, ki so mi bili v pomoč v teh težkih dneh, kakor tudi vsem, ki so jo obiskali na mrtvaškem odru, darovali krasne cvetlice v slovo in jo spremlili k zdajnjemu počitku. Ostane naj vsem v dobrem spominu.

Tebi, nepozabljena soproga in dobra mati, naj sveti večna luč in lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja!

John Lasterni, žalujoči soprogo in sin. Taylor Springs, Ill., 14. marca 1920.

ANŽE PITOV ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

JUNAK TE POVESTI IN NJEGOV ROJSTNI KRAJ.

Na meji Pikardije in Soissonais, v onem delu narodnega ozemlja, ki je pripadal pod imenom Ile-de-France staremu dednemu posestvu francoskih kraljev; sredi velkanskega polimeseca, katerega je predstavljal gozd petdeset tisoč jutrov, se dviga v sencih velkanskega parka, katerega sta nasadila Franc I. in Henrik II., mestee Villers-Cotterets, slavno kot rojstni kraj Alberta Demoustiera, ki je postal tukaj v veliko zadovoljstvo lepih žensk onega časa svoja Pisma na Emilijo, za katera so se lepe čitateljice naravnost trgale.

Da izpolnimo poetični sloves tega mesteca, katero so nekateri kljub kraljevi palači trdovratno imenovali trg, moramo še dostaviti, da leži dve milj od Laferty-Millon, rojstnega kraja Racina, slavne dramatika in osem milj od Chateau-Thierry, rojstnega kraja Lafontainea.

Vrtno se sedaj k kraljevemu gradu tega mesteca ter k njegovini dvatisoč in štiristo prebivalcem.

Započet od Franc I. ter dovršen od Hnerika II. je ta grad strahljivega Ludovika Filipa Orleanskega do lepe gospe Montesson ter ostal skoro neobljuden izza smrti zadnjeimenovanega princa, je dovolj, da je padel grad od dostojanstva knežjega bivališča na stališče navadnega lovskega gradu.

Kar se tiče dva tisoč in štiristo prebivalcev mesteca, so bili slednji, kot vsepovsod, mešanica.

1. Plemenitašev, ki so preživeli svoja poletja na gradovih in zime v Parizu in ki so, sledeč vzgledu princa, imeli v mestecu le začasno bivališče.

2. Velikega števila meščanov, ki so ob vsakem vremenu, s marlam pod pazduhi, odhajali iz svojih hiš po obedu, da gredo na dnevni izprehod. Njih cilj je bil širok jarek, ki je ležal nekako četrtilje od mesta in ki je ločeval park od gozda.

3. Večjega števila rokodelcev, ki so se celi teden delali ter si mogli dovoliti izprehod v nedeljo, dočim so se takega izprehoda veselili njih bolj srečni sosedjani vsaki dan.

4. In konečno par bednih proletarcev, za katere ni imel teden riti nedelje in ki so se, potem ko so delali skozi šest dni v službi plemenitašev, meščanov ali rokodelcev, v nedeljo razkropili po gozdu, da pobirajo dračje in suho vejčje, katero je veter pometal na tla.

V času, ko se pričinja ta povest, niso ta kraljeva posestva, čeprav ze zelo omajana, še razpadla do tolike mere kot so razpadla danes. V gradu ni stanoval več prine in tudi noben drugi človek ne. Stal je popolnoma prazen ter imel kot najemnike le osebe, ki so bile neobhodno potrebne med njimi hišnika in kastelana. Vsa okna v Tlkanskega poslopja, ki so se obrnala proti parku ali pa proti trgu, katerega so imenovali Grajski trg, so bila zabita, kar je še bolj povečalo tirosni utis.

Na eni strani trga se je dvigala hišica, od katere je videl človek takorekč le hrbet. Kot pri gotovih ljudeh pa je imel tudi hrbet te hišice prednost, da je bil najbolj odlični njen del. Pročelje, ki se je obrnalo proti Rue de Soissons, je stalo na nasprotni strani. Na tej strani se je nasrč nahajal vrt, preko kojega zidu so se dvigali vršci jablan, čresen in sliv.

V tej hišici je stanoval grajski kapelan, ki je opravljal božjo službo v grajski kapeli, čeprav je bil lastnik odsoten, a imel poleg tega tudi majhen penzionat, s katerim sta bili zvezani dve študentski ena za učilnice v Plessis, druga pa za seminar v Soissons. Razume se samoposebi, da je družina Orleans nosila stroške teh dveh študentski, ki sta bili predmet poželjivosti starišev ter obupa učencev, za katere sta bili vir posebnih nalog, katere so morali reševati vsaki četrtek.

Nekega četrta v juliju 1789, ko je bila v zvoniku mesta ura enajst, je zaozil hura, ki je bil tako presunljiv kot da ga je izustil cel regiment trabantov. Mala vrata, stoječa med akacijami, so se odprla in na trg se je vsul roj otrok, ki so se kmalu porazdelili v večje ali manjše skupine ter se pričeli igrati.

V istem času, ko so se igrajoči učenci pojavili na trgu, so se pojavili tudi takozvani pametni učenci, ki so se odločili od ostalih ter se napotili proti demovom očetov. Bili so boljše oblečeni kot pa otroci, ki so ostali pri igri.

Razven dveh navedenih razredov, igrajočih se in pametnih učencev, je obstajal še tretji razred, namreč onih lenuhov, ki skoraj nikdar niso prišli na trg ali se vrnili domov, kajti ta nesrečni razred je bil skoro vedno zadržan. V času, ko so se torej njih tovariši igrali ali pa zavijali doma kosilo, so morali ti učenci sedeti na svojih klepčih ter reševati naloge, katerih niso preje završili.

Imenovanega četrta je zadel možen glas na stopnjicah, ki so vodile na dvorišče, dočim je eden izmed učencev, ki je spadal v tretji razred, hitro stopal po stopnjicah navzdol ter pri tem zingaval z rameni kot ose, ki se hoče iznebiti jezdeca.

— Ah, ti nesrečnik, ti izroček! — je rekel glas. — Ti gadja zalega, izgubi se, izgubi! Spomni se, da sem tri leta potrpeč, da pa je najti smrkavec, ki bi zmudili potrpečljivost večnega očeta! Danes je konec in sicer za vedno. Vzemi svoje verice, svoje zave, svoje martinčke in sylveprejke, vzemi svoje brošče ter pojdi k svoji teti, ki svojemu stricu, čega imaš, k vrugu ali sploh kamorkoli hočeš, da te le zopet ne vidim. Vade! Vade!

— Moj dragi gospod Fortier, oprostite mi, — je odvrnil drugi glas na stopnjicah. — Ali se izplača razsrditi se radi par malih jezikovnih napak!

— Sedem napak v 25 vrstah! — je odvrnil jezni glas.

— To je bilo danes, gospod abej, to priznavam, kajti četrtek je moj nesrečni dan. Če bi pa bila jutri moja naloga dobra, ali bi mi odpustili današnji napaki? Govorite, gospod abej!

— Že skozi tri leta mi vsak četrtek ponavljaš isto, ti nepridipav. Skušnja je določena na dan prvega novembra in jaz, ki sem na prošnjo tvoje tete Angelike imel slabost, da sem te navedel kot kandidata za študentski seminar v Soissons, bom moral doživeti sramoto, da bodo zavrnil mojeva učena ter povsod govorili: — Anže Pitov je osel. Angelus Pitovius asinus est!

— O moj dragi gospod Forties, moj dragi učitelj! — je odvrnil učencev proseč.

— Jaz tvoji učitelj! — je vzkliknil abej, globoko užaljen vsled te označbe. — Hvala Bogu, da sem jaz prav tako malo troj učitelj kot si ti moj učence. Jaz te ne poznam. Želel bi, da te nisem nikdar videl. Prepovej ti imenovati me tvojega učitelja ali me celo posdravljati! Umakni se, nesrečnik, umakni!

— Gospod abej, — je vstrajal nesrečni Pitov, ki si je resno prizadeval, da bi se ne zdvožil z učiteljem, — gospod abej, prosim vas, ne zamirite mi trdi ponesrečene naloge!

(Dalje prihodnjik.)

SVARILO.

NA TISOČE NEDOLŽNIH LJUDI BREZ POMOČI TRPI.

Mi ne moremo več dalje molčati. Čutimo, da je naša dolžnost opozoriti naše prijatelje in javnost, da je samo en pristni Bolgarski Krvni Čaj.

Bolni ljudje nesmejo eksperimentirati, če je prizadeto njihovo zdravje. Zdravniki in lekarnarji visoko cenijo Bolgarski Krvni Čaj kajti prestal je težko preiskujajo v številnih letih pri zdravljenju in pomoči bolnim.

Bolgarski Krvni čaj slave in priporočajo milijoni hvaležnih ljudi po vsem svetu.

Bolgarski Krvni čaj je čudovito zdravilo na svetu ter pomaga skoraj pri vsaki bolezni kot so naprimer želodčne, črvesne, jetrne, ledične in krvne bolezni. Preprečajo tudi prehlade, influenco, gripo in pljučnico ter na ta način ohranijo številno življenj.

Mi hočemo čestiti vsakogar. Najboljša in najbolj varna pot, da dobiš pristni Bolgarski Krvni Čaj, da greste k svojem lekarnarju ponj. Popravljanje po njem je tako veliko, da bo mogoče brez njega. Zagotovo mu recite naj ga dobi za vas. (Ne vzemite ponaredb.) Če ga porate imeti takoj, ga vam bomo poslali hitro po parceli pošti zavarovano. Pošljite \$1.25 za velik družinski zavoj ali \$3.15 za tri zavoje ali pa \$5.25 za šest zavojev. Naslov H. H. von Schlick, President Marvel Products Co., 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

NAPRODAJ FARMA.

Obsega 120 akrov zemlje, 30 je žetevne, ostalo pa hrastov gozd, sta v ravnini in lahko za očistiti; mala hiša, hlev, 2 konja, 2 kravi, 1 teleta. Cena za vse \$5500; položilo takoj, za ostalo se počaka. Poleg te farne imam naprodaj še 20 akrov gozda. Lepa prilika za tva, ki hočeta imeti skupaj farmo. Zemlja je ilovitna, prav malo s pekom in pomešana, torej najboljša zemlja. Vse se nahaja dve milj od pe taje in poleg državne ceste. Za ustanova pojasnila se obrnite na: J. C. Meyer, R. 1, Millston, Wis. (18-19-3)

Kd bi izvedel za naslov FRANKA OPEKA, podomače Pavličkov iz Selščka pri Cerknici. Prosim ga, da se mi oglasi, ker mu imam nekaj važnega sporočiti iz stare domovine, ali pa če kateri rojakov ve za njegov naslov, prosim, da mi ga naznani. Frank Opeka, 1099 E. 64. St. Cleveland, Ohio. (18-20-3)

Želim izvedeti za svojega bratrance JOZEFA LOVŠE. Pred štirimi leti je bil na Herminie No. 2, Pa. Od tistega časa pa ne vem, ali je živ ali mrtev. Ako kdo rojakov ve, naj mi blagovoljno naznani. — Aloysius Cezlar, R. F. D. No. 3, Bowwood Mine, Smithfield, Pa. (18-19-3)

FARME NAPRODAJ v državi New York.

Farne so vsake velikosti od 80 akrov naprej. Zemlja rodovitna, pridelki se lahko prodajo vsaki čas, a največ se bavimo z mlekarstvom, ker to se še najbolj izplača. Zdelane farne so v dobrem stanju. Kupi se na lahka odplačila. Tukaj smo trije Slovenci. Za pojasnila se obrnite na: Dan. Intihar, Box 23, Onoville, Cattaraugus Co., N. Y. (17-18-3)

PROŠNJA IZ ITALJANSKEGA UJETNIŠTVA.

Spesia, 1. marca 1920. Coujeno uredništvo "Glas Naroda" New York City.

Vljudno prosim, ako bi mi hoteli objaviti teh par vrstic v Vašem časopisu.

Jaz podpisani, nahajajoč se v italjanskem ujetništvu, doma iz D. la pri Ljubljani, bi rad izvedel za naslov moje tete po imenu FRANCISKA ZAJC, pred svetovno vojno stanujoča v mestu Saint Louis, Mo. Dotičnico ali njene sorodnike prosim, da bi mi blagovolili takoj odpisati na naslov:

Francesco Učakar, Displacemento Prig. di Guerra Castelazo, Italia. Spesia. (17-18-3)

KRETANJE PARNIKOV KEDAJ ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

Rotterdam	20 marca	Rotterdam
New York	20 marca	Cherbourg
Adelie	20 marca	Cherbourg
La Soule	27 marca	Havre
St. Paul	27 marca	Cherbourg
Argentina	30 aprila	Trat
Lapland	30 aprila	Rotterdam
New Amsterdam	3 aprila	Rotterdam
Philadelphia	3 aprila	Cherbourg
La Touraine	3 aprila	Havre

Glede cen za vozno listno in vsa druga pojasnila, obrnite se na trdnico

FRANKSAXER 88 Cortland St. New York

ROJAKOM PRIPOROČAMO HOTEL JADRAN

lastnik Josip Kinkela 14 Greenwich St., New York, N. Y. Pri njemu je dobiti vedno čiste sobe za moške, ženske in družine ter fina domača hrana po nizki ceni. Mr. Kinkela je Istrijanec, v New Yorku eden prvih naseljenec iz Jugoslavije. Ne pozabite njegov naslov.

NOVO IN JAKO PRAKTIČNO ŠILO. Vsi lahko popravljate čevlje, žimnice, kovčge itd. Šiva kot stroj. Zgodovinsko garancija. \$ dreto vred za samo \$1.00. Union Sales Company 423 E. 16th Street, New York, N. Y.

DVA USLUŽBENCA

potrebujem proti takojšnjemu vstopu; eden bi opravljal delo ekspedicije pri listu, drugi pa za pisarno in hoditi po opravih. Znati morata slovensko in dobro tudi vsaj za enega angleško. Služba je stalna, plača po dogovoru in tudi ako se kaže sposobnega za povkanje.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iščem FRANK ŠKOFA. Kdor kaj ve o njem, naj mi blagovoljno naznani njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — John Ogrizek, Gashnena Hotel, Juneau, Alask. (17-20-3)

Jaz, Peter Šau, podomače Martinčič, doma iz vasi Dol štev. 16, fara Kubel, občina Dekane, p. Černikal, Istra, bi rad izvedel za njegova prijatelja IVANA JERČINOVIČ, podomače Hrvatov, doma iz vasi Zazid štev. 12, fara Loka, občina Dekane, pošta Černikal, Istra. Iz starega kraja sem dobil pismo od njegovega v skrbeh se nahajajočega očeta in njegove trpeče prošnje, v katerem me mlo prosijo, ako mi je mogoče, da bi izvedel o njem, če je še živ ali mrtev. Minilo je že 5 let, kar ni nobenega glasu od njega. Njegov naslov pred 5. leti je bil: Ivan Jerčinovič, Box 161, Clarkdale, Oregon. Pisal sem mu na omenjeni naslov, ampak pismo ga ni dobilo, pošta ga mi je vrnila nazaj, da ga ni tam. Zato prosim cenjene rojake in rojakinje po širni Ameriki, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar bom vsakemu hvaležen in sem tudi pripravljen dati \$5.00 nagrade; če pa sam čita te vrstice, naj se pa sam oglasi in piše in piše svojcem v stari kraj, posebno pa njegovi trpeči ženi in otrokom. Želim, da bi tudi meni pisal na ta-le naslov: Peter Šau, Box 47, Klein, Mont. (13-6-3)

POZOR ROJAKI!

Najuspešneje mazilo za ženske lase kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6-ih tednih krasni, gosti in dolgi lasje kakor tudi možku krasni brki in brada in ne bodo odpadli in ne ostveli. Revmatizem, kostibol ali trzanje v rokah, nogah in v križu, v oseh dveh popolnoma ozdravim, ra ne, opekline, bule, ture, kraste in grube, potne noge, kurje ocese, ozeblina v par dvehih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj. Krasni žepni "KOLEKAR" za leto 1920 popolnoma zastonj, priložite znamko za 2 centa za poštnino in ga takoj pošljem.

JACOB WAHCIC

6782 Roma Ave., N.E. Cleveland, O.

NOŽ - REVOLVER Koristen "revolver" nož po obliki in velikosti ravno tak kot navadno žepni nož. V 15-ih minutah se lahko spremeni v revolver. Strelja 22 kalibrske petrone. "Edno uporaben in vreden. Naboren na strelce ali v obrambo s strelci. Cena \$2.25. Poštnina 25 centov.

United Sales Company Box 13 Sta. Grand Central, New York.

Vložite svoj denar v Trinidadsko veliko banko.

The First National Bank of Trinidad, Colo.

ima za \$3500000.00 vlog.

Obresti plača izza dne vlozbe.

Pošilja denar v Evropo po najnižjih cenah.

Banka za usakogar.

ALI VAM JE VAŠE ZDRAVJE VREDNO 2 CENTA?

Če trpite vsled želodčnih ali ledičnih bolezni, okorelih jeter, izpehavanja, zaprtja, glavobola, neprebrave, revma, tizma, izgube teka, nečiste krvi, če se čutite oslabele po tje ter vas boli v križu.

JUVITO

Najboljše zdravilo matere narave, sestavljeno iz samih čistih in najboljših želez, kar jih je bilo kdaj znano zdravniški vednosti in katerega pripravljajo tisočeri hvaležni uporabljavalci. Je ono zdravilo, katero potrebuje vaše telo, če za nima vaš lekarnar, pošljite \$1.04 za eno, ali \$2.24 za šest škatelj naravnost nam.

Če hočete poskusiti to čudovito zdravilo predno kupite, nam pišite za celo trdnico BREZPLAČNO ZDRAVILJENJE brez vsakih nadaljnjih obveznosti z vaše strani.

Juvite Laboratory South Hills Branch 5, Pittsburgh, Pa. Juvite priporoča tisočeri hvaležnih uporabljavalcev.

IŠČEM DELO NA FARMI.

Kateri izmed farmerjev rabi delavca, naj piše na sledeči naslov: Martin Abramovich, 3 Rickenback St., North Side, Pittsburgh, Pa.

OGLASI NAJ SE

ANTON KOMPOŠ: išče ga sestra Marija Kompos, Rateče št. 35, Jugoslavija. — Nadalje naj se oglasi tudi OLGA SCOGNA; pri nas imo pismo od Spedike Piacenti iz Rima, Italija. Upravništvo Glas Naroda.

Kdo ve kaj o mojem sinu JOŽE-FU SMUK, rojen leta 1888 v Smolenji vasi, pošta Novo mesto, Dolenjsko. V početku svojega bivanja v Združenih državah je delal v rudnikih. Leta 1913 je bil njegov naslov: Joe Smuk, 711 Elm St., Leadville, Colo., in leta 1915 pa: Bell's Camp, Red Cliff, Colo. Sliši se, da je potem vstopil v ameriško armado. Zato prosim vsakega, ki kaj ve o njem, da poroča meni ali pa upravništvu tega lista. Če pa sam bere te vrste, naj se oglasi svoji materi: Marija Smuk, posestnica v Smolenji vasi št. 6, pošta Novo mesto Slovenija, Jugoslavija. (16-18-3)

Začimbo, žilčica in najrazornost neje

domača zdravila

katera priporoča magr. Knopp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station NEW YORK CITY.

Oženite se

Priloge temu časopisu EN DOLAR in posilite nam kupon pomeni Zračni letalski in letalski sistem, SLEKANE, imamo in ozdravljamo vsakega bolnika in ozdravljamo, ki želi dobiti naj boljšo zdravilo, ki ga je kdaj našel. Lahko vam pomagam v vseh vaših težavah. Mi smo zaslužili starijo in dobro imenovanje, zato ne bomo nikoli odstopili od svoje poslanosti. Pišite nam na: KONGSKO STREMO P.O. Box 1000

RELIANCE P. O. U.

Box 1000 Los Angeles, Cal.

U. S. Shipping Board POTNIŠKA SLUŽBA

Direktna zveza z Dubrovnikom (Gravoso) in Trstov

SS "SUSQUEHANNA"

23. marca 1920

Cena za tretji razred: Do Trsta \$100. — Do Dubrovnika \$125. Poleg tega \$5. vojnega davka.

Velike kabine v tretjem razredu, kjer se lahko vozijo družine, brez najstajnih posebnih stroškov.

Phelps Bros. & Co. Generalni zastopnik 4 WEST STREET NEW YORK

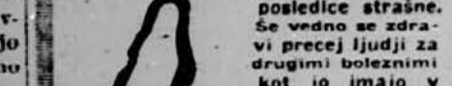
lacom sledeče: JURILJA ČERNE

doma iz Lipovaca, občina Banjaloka; JANEZA TROHA, podomače Mihov iz Babnegopolja; KAROLJA DRAŠLER, podomače Križmanov iz Borovnice, ter LOUISA KRAITZ, podomače Anžicov iz Grahovega pri Raketu. Zakaj jih iščem, vedo sami. Opozarjam jih zadnjič, da se mi v teku 14 dni oglase, sicer pa naj posledice pripisje sebi. Mrs. Milka Stefaneich, Camp 13, Box 47, Adolph, W. Va. (17-18-3)

Trpljenje tobom 25 let vsled trakuje

Zivljenje ni bilo vredno življenja.

Vasdo mora občutovati z ljudmi, ki trpe vsled strahne bolezni, ker imajo trakuje. Pero ne more poplati njihovega resničnega trpljenja. Ljudje, ki trpi vsled želodčnih bolezni, se večkrat pritožijo, vrti ali dijetu. Ko je jemljejo, pravijo, da si huje stvari na svetu ne morejo predstavljati kot je dijeta. Ni ga tako z možkim ali žensk, ki trpi vsled želodčnih bolezni, in vsak del telesa je v popolnoma dobrem stanju, vseeno pa mora jesti trpeči samo en stvari, katere ugajajo trakuji. V nasprotnem slučaju so pa posledice strahne. Se vedno se zdravi precej ljudi za drugimi boleznimi kot jo imajo v resnici, namreč solonega zaje-dalca, trakuje, gliste, ikre. Gotovo znamenja so: odajenje malih delov tega zaje-dalca. Približna znamenja so: izguba teka v večji ali manjši meri, okoreli jezik, zgage, bolečine v želodcu, težke bolečine v notranjosti, izpehavanje, neprestano plivanje, neprebrava, bolečine v hrbtu in bokih, omotica, glavobol, itd. Zelo splošno znamenje pri otrocih je neprestano trebljenje nosa. Laxatode je namenjen vto, da prežene črve iz telesa in kot tak je slavno semensko zdravilo zoper črve, ki je v splošni rabi v Evropi in o katerega vrednost, ne se nihče dvomi. Polno zdravilje, 6 škatelj, \$10. polovično zdravilje 3 škatle, \$6. Za vsako bakso 8c. davka. — Laxal Medicine Co., 666 Laxal Bldg. Pittsburgh, Pa.

zgage, bolečine v želodcu, težke bolečine v notranjosti, izpehavanje, neprestano plivanje, neprebrava, bolečine v hrbtu in bokih, omotica, glavobol, itd. Zelo splošno znamenje pri otrocih je neprestano trebljenje nosa. Laxatode je namenjen vto, da prežene črve iz telesa in kot tak je slavno semensko zdravilo zoper črve, ki je v splošni rabi v Evropi in o katerega vrednost, ne se nihče dvomi. Polno zdravilje, 6 škatelj, \$10. polovično zdravilje 3 škatle, \$6. Za vsako bakso 8c. davka. — Laxal Medicine Co., 666 Laxal Bldg. Pittsburgh, Pa.

PROSTI KUPON ZA NADUHO FRONTIER ASTERMA CO., ROOM 47 X Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.

Pošljite prosto v okolišnje vašega načina:

STAROKRAJSKI SLOVENSKI ZDRAVNIK.

Dr. M. MILOJEVIČ

417 Wood St., Pittsburgh, Pa.

ROJAKI-BERITE

Naznanjam cenje nim rojakom širom Amerike, da sem povečal svojo slov. trgovino. Imam ve liko zalogo najno večjih gramofonov Columbia slovenske plošče, slovite Pathe in Emerson v vseh jezikih.

Velika izbega vsakovrstnih muzikalnih instrumentov, za godbe ali orkestre.

Kadar si kako društvo namerava kupiti bandero, zastavo, regalije, kape prekoramnice, uniforme, ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Stem si bodeite prihranili dolarje. Moje blago je prve vrste in po zmernih cenah. En poskus in pripricani bodeite. Cenike za gramofone, Columbia slovenske plošče ter društvene potrebšcine pošljem takoj na zahtev. Pišite še danes po cenik na:

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET

CONEMAUGH, PA.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam z zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem do zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrl pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, mazulje in lise po telesu, ledčni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabele, bolezn v moharju, ledcah, jetrah in žolodcu, revmatizem, katar, zlato žilo, saduho itd.

Uporabite ure: v ponedeljek, urekah in petkih od 9. ure jutraj do 2. ure noči. V torek, četrtek in soboto od 9. ure jutraj do 2. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDETE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabiše tolmarno, da vas razumajo. Jaz znam hrvaško in če stanejo kraje, zato vas lažje zdravim, kar vam pomaga.

Cosulich Line

Direktna pot na Grško in v Trst

Parak Argentina odpluje 30. marca

Parniki odplujejo od pomena 7. v vnanju št. ulica, 80. Brooklyn Za cene in druge informacije se obrnite na

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department 4 West Street New York